

Інформаційний центр
"Зелене досьє"

Водна стійкість: нова стратегія ЄС та український контекст

Кліматичні зміни = загрози паподків, повіней, посух, екосистемних пожеж

Інформаційний центр
"Зелене досьє"

- Кліматичні зміни наразі наявні – цього року маємо посуху на півдні, і риб на вулицях міст та городах
- Антропогенне перетворення ландшафтів посилює водну небезпеку: забудова заплавл, спрямлення річок, розорані земля та осушені болота
- Фактично природний водний цикл від джерела до моря – порушено, вода більше не накопичується в ландшафті а бурхливо рушить через річки до моря, несучи паводки, ерозію і погіршення стану прирощних вод
- Низька якість та кількість наземних вод вимушує переходити на використання підземних вод без якісного їх поповнення = ризики їх виснаження
- Необхідно переглянути управління ландшафтами та водними ресурсами

Стратегія водної стійкості ЄС

Інформаційний центр
"Зелене dossier"

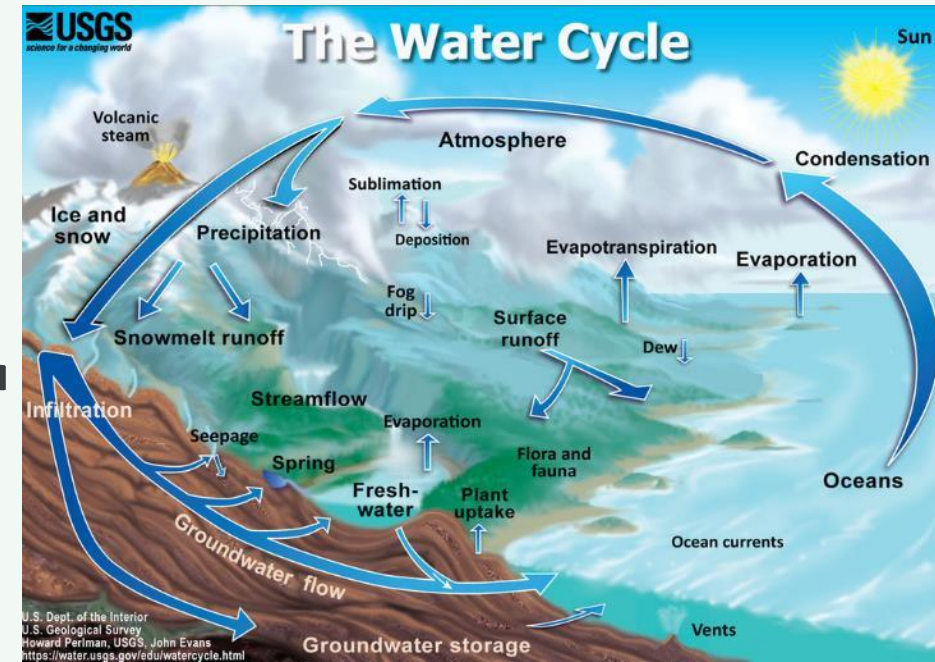
- Оприлюднена 4 червня 2025 року
- **Мета** – покращення стану водних ресурсів ЄС, якості природних вод, інтегроване управління водними ресурсами, забезпечення стабільного та справедливого доступу до якісної питної води та природних вод, безпеки від повеней та підтоплень, кліматичної стійкості громад
- Водна стійкість розглядається як **питання безпеки ЄС** та готовності до криз та як **значний бізнес потенціал** через розвиток інструментів контролю якості та управління водними ресурсами (технології очищення стічних вод, повторне використання стічних, паводкових і дощових вод, підвищення рекреаційного потенціалу прибережних громад, тощо)
- **Базується на чинних законодавчих актах ЄС** - Рамкова водна та Нітратна директиви, Директива про управління повенями, Регламент про відновлення природи тощо

Фокус стратегії водної стійкості ЄС

Інформаційний центр
"Зелене досьє"

- Відновлення та захист природного водного циклу як основи сталого водопостачання
- Створення розумної водної економіки спільно з громадянами та суб'єктами господарювання, що буде підтримувати конкурентоспроможність ЄС, привабливість для інвесторів та процвітання водної галузі ЄС
- Забезпечення постійного загального доступу до чистої води для пиття та санітарії та підвищення ролі громадськості в управлінні водними ресурсами
- Рекомендації щодо ефективності водокористування, скорочення споживання води в ЄС на 10% до 2030 року, зменшення витоків у трубах та модернізація водної інфраструктури, запровадження цифрових рішень для управління водними ресурсами.

Серед запланованих заходів

Інформаційний центр
"Зелене досьє"

- **Розробити:**

- показники водної дефіцитності, рекомендації щодо планів управління посухами
- показники водокористування для оцінки сталості та стандарти сталого водокористування рамкову
- пілотні проекти з водної ефективності (з безводних технологій та замкнутого водного циклу)
- програму "Sponge Facility" для накопичення води в ландшафтах

- **Переглянути:**

Рамкову директиву про морську стратегію, Регламент про повторне використання води, політику управління водосховищами та гідропорудами, регулювання щодо екодизайну продукції ЄС та маркування EU Ecolabel (врахувати водний слід)

- **Забезпечити:**

- інструменти комплексного управління природними водами в сфері просторового планування, управління портами та водними шляхами
- посилення впровадження Нітратної Директиви
- використання Стратегічних планів САП для забезпечення стійкості водних ресурсів

Український контекст – наявна ситуація

Інформаційний центр
"Зелене досьє"

- **Україна – вододефіцитна країна:** на одного українця 1200 м³ води на рік, це 37 місце в Європи
- **Різні регіони країни мають різні виклики щодо водної стійкості** (посуха на півдні, горіння торфяників на півночі, підтоплення на півночі та заході, тощо)
- **Війна = суттєвий вплив на водні ресурси:** підрив та пошкодження гідроспоруд - Каховська ГЕС найбільший приклад, проте не єдиний
- **Кліматичні зміни = суттєве погіршення якості та доступності води** - наразі скрізь маємо евтрофікацію, забруднення, зменшення водності, інтенсифікація використання підземних вод
- **Інтенсивне водокористування в економіці, особливо сільському господарстві = нестача води для питного водопостачання та бізнесів, конфлікти водокористувачів**

Політика управління водними ресурсами України

Інформаційний центр
"Зелене досьє"

- **Водна стратегія України до 2050 року (2022 рік)** - вже застаріла і потребує оновлення з урахуванням воєнних реалій
- **Стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року (2024 рік)** - основа для заходів з адаптації до зміни клімату в Україні і включає завдання щодо сталого водозабору, управління ризиками затоплень і розвитку водозберігаючих технологій
- **Національна економічна стратегія до 2030 року (2021 рік)** містить цілі щодо розвитку інфраструктури зрошення та синхронізації з Європейським зеленим курсом.
- **Реформа водокористування** - запроваджує організації водокористувачів і басейнове управління, що відповідає директивам ЄС- є частиною імплементації Водної рамкової директиви ЄС
- **Довгостроковий план розвитку іригаційного комплексу до 2050 року (2025 рік)** спирається на застарілу Водну стратегію

Дякую!

Довідкові матеріали:

www.dossier.org.ua

Інформаційний центр
"Зелене досьє"

